

Een goede rentmeester zit niet in de spaarpot van zijn kinderen

door Frieda van Diepen (vice-voorzitter van de Raad voor het Landelijk Gebied en lid van de VVD), Peter van Wijmen (hoogleraar Natuurbeschermingsrecht aan de Universiteit van Tilburg en lid van het CDA) en Theo Beckers, raadslid, hoogleraar Duurzame Ontwikkeling aan de Universiteit van Tilburg en lid van de PvdA, z.j.

Politiek is helaas meestal gericht op de korte termijn van slechts een verkiezingshorizon. In het actuele debat wordt terecht veel aandacht geschonken aan sociale integratie, culturele diversiteit, gezondheid, veiligheid, werk en sociale zekerheid. Het voornemen om de staatsschuld zo mogelijk over een generatie te hebben afgelost, getuigt van zorgen om morgen, van verder kijken dan de actualiteit. Maar op de strategische agenda van de toekomst ontbreekt een structurele inzet voor het aflossen van de ecologische 'staatsschuld' en voor het investeren in ons ecologisch kapitaal. Illustratief daarvoor zijn de maatregelen door het kortstondige kabinet Balkenende op het terrein van de Ecologische Hoofdstructuur.

Net als Van Vollenhove als voorzitter van het Nationaal Groenfonds in *Trouw* van 14 januari 2003 constateren wij op twee punten een trendbreuk in het natuurbeleid.

Na jaren van steeds realistischer budgetteren en geleidelijk verhogen van het aanlegtempo is opeens een bezuinigingsdoelstelling leidend. Bovendien wil de overheid het initiatief achter de EHS verschuiven van aankopen naar particulier en agrarisch natuurbeheer. Deze maatregelen zijn ingrijpend, temeer nu het kabinet ook nog eens inzet op meer bouwactiviteiten in het landelijk gebied en er onvoldoende fondsen zijn om de reconstructie van de intensieve veehouderij te betalen.

Met andere woorden: we hebben hier te maken met oplopende wachtlijsten in de natuur. Op dit moment is slechts eenderde van de nieuwe natuur voor 2018 gerealiseerd. De jaarlijkse achterstand was al 1.700 hectare. Deze wachtlijst verdubbelt als gevolg van het nieuwe kabinetsbeleid. Particulier en agrarisch natuurbeheer zijn goede aanvullingen, maar vormen geen alternatief voor natuuraankoop met structurele financiële steun van de overheid. Collectieve goederen en waarden vragen om publieke investeringen. Natuur hoort in hetzelfde rijtje thuis als onderwijs, politie, gezondheidszorg en openbaar vervoer.

Goed rentmeesterschap gaat uit van een benadering waarin de drie kapitalen - het ecologische, het sociaal-culturele en het economische - met elkaar in evenwicht zijn. Natuur en milieu vormen de dragers van onze economische en sociale activiteiten. Ze leveren de voorraden voor een duurzaam voortbestaan. Een greep in de kas bij deze voorraden zet de toekomst letterlijk op het spel. Door economen is de waarde van de recreatiefunctie van natuur geschat op meer dan 6 miljard euro. Meer natuur betekenen een lager ziekteverzuim, een hogere arbeidsproductiviteit, minder kosten voor medische zorg en maatschappelijk werk. De kosten van de gezondheidszorg zouden zonder natuur per jaar 2 miljard hoger uitvallen.

De verkiezingen van mei 2002 werden sterk overheerst door de thema's veiligheid, zorg, integratie en mobiliteit. De kiezers volgden in meerderheid deze prioriteiten. Ze kozen waarschijnlijk niet met dezelfde meerderheid voor het natuur- en milieubeleid dat sindsdien is ingezet. Veel kiezers van CDA en VVD zullen zich daardoor bedrogen voelen. Want natuur en milieu zijn hecht verankerd in de Nederlandse samenleving. Het aantal leden van natuur- en milieuorganisaties stijgt nog steeds. Onder deze 4 miljoen leden (en hun huisgenoten) bevinden zich ongetwijfeld veel stemmers op CDA en VVD. Ook de PvdA mag zich wel wat sterker uitspreken voor investeren in het ecologisch kapitaal. Zien we door Bos nog wel de bomen?

De 4 miljoen Nederlanders dragen door hun contributie en lidmaatschap bij aan behoud en herstel van natuur, milieu en landschap. Een betrouwbare overheid kan burgers, boeren en buitenlui nu niet plotseling in de steek laten. Dat geldt voor het agrarisch natuurbeheer, waar duizenden boeren op tienduizenden hectaren overeenkomsten sloten om natuurwaarden te produceren. Dat geld moet dan wel beschikbaar blijven. Het betreft ook particulieren die nog in staat en bereid zijn natuurbeheer uit voeren en ideële natuurorganisaties, die zich belangeloos bezighouden met het verwerven en beheren van natuur. Wanneer het nieuwe kabinet de trendbreuk in beleid niet ongedaan maakt, haken deze partijen af, maar ook provincies, gemeenten en waterschappen.

We moeten ons als samenleving evengoed zorgen maken om het veiligstellen van de EHS, als om de betaalbaarheid van de AOW. Internationale verdragen verplichten ons daartoe, evenals harde afspraken uit het verleden, maar ook de sociale en economische behoeften van huidige en toekomstige generaties. Het huidige beleid is er een van een slechte rentmeester, die de ecologische spaarpot van de kinderen leegt en

de ecologische, sociale en ecologische gevolgen daarvan blind en roekeloos doorschuift naar volgende generaties.

Ecologische investeringen met stip op de toptien van politieke partijen en formateur!